

WIADOMOŚCI Powiatowe

BIULETYN INFORMACYJNY SAMORZĄDU POWIATOWEGO W PLESZEWIE

ISSN 1733-764X

www.pleszew.starostwo.gov.pl

Ceremonia odsłonięcia
i poświęcenia tablicy pamiątkowej
dr med. wet.

**ROMUALDA
ŚLIWIŃSKIEGO**
powiatowego lekarza
weterynarii
w latach 1958-1970.

ku pamięci

dr medycyny weterynaryjnej

Romualda Śliwińskiego

1909 - 1984

Powiatowego Lekarza Weterynarii

w latach 1958 - 1970

Powiat
Pleszewski

Lekarze Weterynarii
Powiatu Pleszewskiego

Pleszew, październik 2009

24 października br. (sobota) o godz. 12:00
Starostwo Powiatowe w Pleszewie, ul. Poznańska 79.

Michał Karalus

Starosta Pleszewski

lek. wet. Andrzej Długiewicz

Powiatowy Lekarz
Weterynarii w Pleszewie

Program:

godz. 11:00 Msza święta w intencji ś.p. Romualda Śliwińskiego oraz lekarzy
i pracowników weterynarii w kościele pw. św. Floriana w Pleszewie

godz. 12:00 Uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej:

- powitanie gości w ogrodzie przy Starostwie Powiatowym w Pleszewie
- okolicznościowe wystąpienia
- poświęcenie i odsłonięcie tablicy pamiątkowej
ku pamięci dr med. wet. Romualda Śliwińskiego

godz. 13:00 Spotkanie towarzyskie w ogrodzie przy Starostwie.

W 100-LECIE URODZIN DR. MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ ROMUALDA ŚLIWIŃSKIEGO, ORGANIZATORA POWIATOWEJ WETERYNARII W POWIECIE PLESZEWSKIM W LATACH 1958-1970, ZAŁOŹYCIELA ZIELEŃCA PRZY DAWNEJ LECZNICY DLA ZWIERZĄT W PLESZEWIE, OBECNIE OGRODU PRZY STAROSTWIE POWIATOWYM.

ROMUALD ŚLIWIŃSKI (1909-1984)

Romuald Śliwiński urodził się 21 marca 1909 r. w Jarocinie, gdzie ukończył również szkołę średnią. W 1927 r. rozpoczął studia w Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie, gdzie w 1933 uzyskał dyplom lekarza weterynarii, a w 1934 r. zdobył stopień naukowy Doktora Nauk Weterynaryjnych.

W latach 1934-1935 odbywał służbę wojskową w Szwadronie Weterynaryjnym Szkoły Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu.

Od 1937 r. pracował jako lekarz weterynarii w Rzeźni Miejskiej w Bydgoszczy, a następnie do września 1939 r. w Oddziale Weterynarii Urzędu Województwa Pomorskiego w Toruniu jako referendarz weterynarii.

W 1939 r. brał udział w kampanii wrześniowej w stopniu podporucznika.

Okres okupacji spędził na terenie powiatu Lipno, pracując w swoim zawodzie. W okresie powojennym pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji, m.in. powiatowego lekarza weterynarii w Nowym Mieście nad Drwęcą, w Chełmnie i Rypinie. Od 1953 r. pracował jako lekarz rzeźniani w Inowrocławiu, skąd na własną prośbę przeniósł się na stanowisko kierownika Państwowego Zakładu Leczniczego dla Zwierząt w Bytowie.

W 1954 r. wrócił na teren województwa poznańskiego i podjął pracę w rzeźni w Grodzisku Wlkp.

W dniu 25 VIII 1958 r. został oddelegowany na teren powiatu pleszewskiego celem kierowania akcją zwalczania pomoru świń. Z dniem 1 listopada 1958 r. przejął urząd Powiatowego Lekarza Weterynarii, a zarazem Kierownika Powiatowego Zakładu Weterynarii, który piastował do 30 lipca 1970 r.

Z jego inicjatywy została wybudowana w 1967 r. Przychodnia Dla Zwierząt w Dobrzycy, przygotował też plan takiego obiektu w Gołuchowie. Następnie do 1974 r. kierował Oddziałem ds. Hodowli Wielkostadnej, a w sierpniu 1974 r. przejął obowiązki kierownika Powiatowej Weterynaryjnej Inspekcji Sanitarnej i pełnił tę funkcję do przejścia na emeryturę tj do 30 XI 1975 r.

Pozostał czynny w pracy zawodowej wykonując badania mięsa w Rzeźni Miejskiej do 30 czerwca 1982 r.

Był człowiekiem o dużym poczuciu sprawiedliwości oraz wysokiej etyce osobistej i zawodowej. Cieszył się wielką sympatią za prawość charakteru, szlachetność, obiektywizm i życzliwość wobec innych ludzi. Budził powszechny szacunek za uczciwość, skromność, zaangażowanie w pracę i kulturę osobistą. W latach „Polski powiatowej” stwarzał powierzonymu sobie młodemu zespołowi pracowników ciepłą, serdeczną, pełną życzliwości i opiekuńczą atmosferę, co było wtedy ważne i bardzo cenne. Był godnym przedstawicielem swego zawodu. Zmarł 26 stycznia 1984 r.

Wspomnienie o ojcu

Ojca pamiętamy od zawsze. Towarzyszył nam przez całe lata dziecięce i młodość. Pomagał nam wychowywać nasze własne dzieci.

Był człowiekiem pogodnym, bardzo kochał przyrodę i starał się nam to zaszczyć. Znał z nazwy każdą roślinę, każdego ptaka i zwierzę.

Wyrazem jego fascynacji przyrodą była idea stworzenia zieleńca z ówczesnej Lecznicy Weterynaryjnej po to, by ludzie mogli korzystać z piękna przyrody na co dzień.

Był człowiekiem wykształconym, znał języki obce, starał się abyśmy dobrze się uczyli i zwracał uwagę na oceny w szkole.

Był pacyfistą, potępiał wojny i przemoc,

starat się wpoić nam, że Bóg jest jeden dla wszystkich i tylko w zależności od strony świata religia inaczej się nazywa. Od najmłodszych lat czytał nam wieczorami książki Henryka Sienkiewicza od „W pustyni i w puszczy” zaczynając na Trylogii kończąc.

Czasami „krotochwilnie” przy obiedzie odzywał się jak pan Zagłoba. W czasie wakacji zabierał nas - dzieci w wieku szkolnym - na wyprawy w teren, opowiadając i pokazując okoliczne lasy, łąki, pola. Pływać nauczył nas w Prośnie.

Bardzo angażował się w sprawy swoich bliskich współpracowników: lekarzy weterynarii, których przyjmował do pracy z radością, podkreślając ich zdolności i zaangażowanie

zawodowe. Darzył szacunkiem starszych kolegów. Serdecznie angażował się w kłopoty/problemy związane z budową domu pana Kazia, długoletniego kierowcy lecznicy weterynaryjnej. Autentycznie przeżywał problemy zawodowe i rodzinne swoich współpracowników.

Ojciec był osobą bardzo rodzinną. Dbał o serdeczne kontakty z siostrą i braćmi, którym trochę ojcowat, bo był z nich najstarszy. Zawsze pozostała w nim pamięć zmarłej matki i braci w 1917 r. w czasie epidemii szkarlatyny w Jarocinie.

Pod koniec życia „oczkiem w głowie” ojca były wnuki, którym poświęcał dużo czasu, powtarzając z nimi edukację „leśno-polną”

z wyprawami latem na obserwację skowronków, a zimą celem „zrobienia orła” - co zawsze łączyło się z leżeniem w polu na wznak. Nie przywiązywał uwagi do drobiazgów, które mogłyby popsuć uciechę z jakiegoś odkrycia.

Na straży porządku domowego stała matka. Ojciec dużym szacunkiem darzył zawód rolnika i miał wśród nich licznych przyjaciół. Pleszew kochał i czuł się tu dobrze. Często we wspomnieniach wracał do czasów studiów we Lwowie, wspominał kolegów sprzed lat, a zdjęcie prof. Moraczewskiego, u którego doktoryzował się 1934 r. (Wielkiego Moracza jak go nazywał), zawsze wisiło nad jego biurkiem. Dyplom z doktoratu wypisany po łacinie oraz pamiątki lwowskie są obecnie w posiadaniu córki Małgorzaty Śliwińskiej-Bartkowiak, która jest profesorem, dr hab. fizyki i kierownikiem Zakładu Dielektryków na Wydziale fizyki UAM w Poznaniu.

Córka Danuta ukończyła Wydział Technologii Rolno-Spożywczej AR w Poznaniu. Syn Andrzej, Kapitan Żeglugi Wielkiej był najmłodszym

dzieckiem, jedynym synem. Ojciec był z niego bardzo dumny. Andrzej zmarł w 2006 r., w wieku 51 lat. Dwaj starsi wnukowie zostali lekarzami, młodszy kończył AWF. Najmłodszy wnukowie wychowali się w Poznaniu i Gdańsku. Poświęcał im zawsze dużo uwagi i darzył

czułością. Upragnione wnuczki urodziły się już po śmierci ojca. Marek Bartkowiak, syn Małgorzaty jest kardiochirurgiem i doktoryzował się w 2004 r.

Ojciec zmarł 26 stycznia 1984 r. w Pleszewie. Został pochowany w grobowcu rodzinnym na cmentarzu parafialnym w Jarocinie.

Barbara Śliwińska-Knas
lekarz, specjalista chorób wewnętrznych i diabetologii, wraz z mężem Andrzejem, lekarzem laryngologiem, mieszka w Pleszewie.

Służba weterynaryjna na terenie powiatu pleszewskiego w latach 1918 - 1975.

W chwili ponownego utworzenia powiatu pleszewskiego tj. 1 stycznia 1956r. na terenie powiatu znajdowały się trzy placówki PZLZ-tów, a mianowicie:

- Przychodnia dla Zwierząt w Pleszewie- obsługująca rejon obecnych gmin Pleszew, Czermin, Gołuchów oraz miasto Pleszew,
- Punkt Weterynaryjny w Dobrzycy z rejonem obsługi obejmującym obecną gminę Dobrzyca,
- Punkt Weterynaryjny w Chocz- dla rejonu obejmującego teren obecnych gmin Chocz i Gizałki.

Poza tym pod względem wykonywania urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa powiat podzielony był na obwody badania:

- obwód rzeźniany z siedzibą Rzeźnia GS w Pleszewie
- obwody terenowe: Pleszew, Czermin, Gołuchów, Dobrzyca, Sośnica, Chocz, i Gizałki.

PZLZ-ty (Państwowe Zakłady Lecznice dla Zwierząt) powstały w roku 1949 w związku z uspołecznieniem służby weterynaryjnej. Upřednio usługi weterynaryjne w terenie w zakresie leczenia i profilaktyki wykonywane były przez wolno-praktykujących lekarzy weterynarii, którzy w większości wypadków pełnili jednocześnie obowiązki organów urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa, na podstawie umów zawartych z władzami samorządowymi Gminy względnie Miasta. Natomiast zwalczanie zaraźliwych chorób zwierzęcych, ustawowo zwalczanych przez Państwo, nadzór nad obrotem zwierzętami oraz kontrola warunków sanitarno-wet. w terenie należało do czynności Powiatowego Lekarza Weterynarii, który był urzędnikiem państwowym zatrudnionym przez Starostwo Powiatowe, później przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej. Taki stan rzeczy istniał od powstania Państwa Polskiego w 1918 r. do chwili powstania PZLZ-tów.

Organizacyjnie PZLZ-ty początkowo podlegały Wojewódzkiej Lecznicy dla Zwierząt w Poznaniu, później Powiatowemu Zarządowi Weterynarii stanowiącemu oddział Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Powiatowej Rady Narodowej. Kierownikiem tego zarządu był Powiatowy Lekarz Weterynarii, nazywany w tym okresie Głównym Lekarzem Weterynarii. W roku 1959 Powiatowy Zarząd Weterynarii przemianowany został na Powiatowy Zakład Weterynarii jako odrębna jednostka budżetowa. Został też przywrócony tytuł Powiatowego Lekarza Weterynarii jako pracownika Prezydium PRN i zastępcy Kierownika Wydziału Rolnictwa d/s Weterynarii, a jednocześnie Kierownika Powiatowego Zakładu Weterynarii.

Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Pleszewie w okresie istnienia tego powiatu w latach od 1918 do roku 1931 był lekarz weterynarz Stobiecki o którego dalszych losach brak wiadomości. Ówczesny powiat pleszewski obejmował tereny obsługiwane dzisiaj przez PZLZ-ty Pleszew i Gołuchów, oraz teren wsi Sobótko i Ligota.

Z chwilą zniesienia powiatu w 1931 r. obie te wioski zostały przyłączone do pow. Ostrów Wlkp.

Reszta terenu włączona została do powiatu jarocińskiego. Taki stan rzeczy trwał do chwili ponownego utworzenia powiatu pleszewskiego w roku 1956, również w okresie okupacji niemieckiej. Ponowne utworzenie powiatu nastąpiło 1.01.1956 r. Utworzony nowy powiat obejmował tereny dawnego powiatu pleszewskiego za wyjątkiem gmin Sobótko i Ligota, które pozostały przy powiecie ostrowskim. Dołączono natomiast do powiatu pleszewskiego tereny powiatu krotoszyńskiego obsługiwane przez PZLZ Dobrzyca oraz tereny obsługi PZLZ Chocz wyłączone z powiatu kaliskiego i częściowo konińskiego (Gizałki, Białobłoty).

Funkcję Powiatowego Lekarza Weterynarii i Kierownika Powiatowego Zarządu Weterynarii w nowo powstałym powiecie przejął ówczesny kierownik PZLZ Pleszew, jednocześnie lekarz wet. w rzeźni pleszewskiej- Franciszek Baumgart. Funkcję tę pełnił do 31 października 1958 roku pozostając nadal na stanowisku lekarza wet. organu urz. badania mięsa w Rzeźni w Pleszewie. 25 sierpnia 1958 roku oddelegowany został z Grodziska Wlkp. do Pleszewa lekarz weterynarii - dr med. wet. Romuald Śliwiński celem kierowania akcją zwalczania pomoru świń, którego liczne ogniska stwierdzano w powiecie od dłuższego czasu.

Z dniem 1 listopada tegoż roku przejął urząd Powiatowego Lekarza Wete-

rynarii, a zarazem Kierownika Powiatowego Zarządu Weterynarii przekształconego z dniem 1 stycznia 1959 r. w Powiatowy Zakład Weterynarii. Biuro Powiatowego Lekarza Weterynarii i Powiatowego Zakładu Weterynarii było początkowo od roku 1956 wspólne i mieściło się w jednym pomieszczeniu (jedna-izba) w gmachu Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa. W roku 1962 biuro Powiatowego Zakładu Wet. przeniesione zostało do jednoizbowego lokalu przy ulicy Kaliskiej 15. W roku natomiast 1965 uzyskano w tym samym budynku pomieszczenie dwu-izbowe, którego jedno przekazane zostało na biuro Powiatowego Lekarza Wet. W biurze Powiatowego Zakładu Wet. początkowo zatrudnione były 3 osoby tj. główny księgowy, referent zaopatrzenia i referent księgowości. Później ogółem pracowało 5 osób. W biurze Powiatowego Lekarza Weterynarii zatrudniona była jedna osoba na etacie dezyntektora wykonująca w zasadzie sprawy kancelaryjne. Główną księgową Powiatowego zakładu Weterynarii była od roku 1956 do roku 1958- Aleksandra Stodolna., od 1959 r.- Danuta Bartkowska, po zamążpójściu – Gulczyńska. Poza tym w chwili likwidacji Powiatowego Zakładu Wet. w 1975 r. poza główną księgową- Danutą Gulczyńską pracowali w administracji zakładu: Bogdan Walczak od 1965 r., Maria Puślecka – od 1962r., Zofia Kowalewicz- od 1969 r., Antonina Koźba- od 1969r. Upřednio okresowo w dziale księgowości zakładu zatrudnieni byli: Maria Ratajczak, Juliusz Kuberka, Henryk Gałczyński, Stanisław Ziętek i Janina Szóstak. Na etacie dezyntektora przy Powiatowym Lekarzu Wet. pracowali kolejno: Henryk Gałczyński, Józef Ziętek, Bernard Bachorski, Świętek, Zofia Kowalewicz (od 1965-do 1969) i Mirosława Walczak (od 1970- do1975). Ponadto w Powiatowym Zakładzie Weterynarii zatrudniony został w roku 1968- lek. wet. Roman Kosmała na stanowisko Wet. Inspektora Sanitarnego i funkcję tę pełnił do chwili przejścia na emeryturę w roku 1974. Z dniem 1 września 1970 r. stanowisko Powiatowego Lekarza Wet. przejął dotychczasowy kierownik Lecznicy dla Zwierząt w Pleszewie – lekarz wet. Wiesław Łuniewski. Dotychczasowy Powiatowy Lekarz Weterynarii – dr Śliwiński przejął funkcję Kierownika Oddziału ds. Hodowli Wielkostatnej w Powiatowym Zakładzie Wet. i pełnił ją do roku 1974, a po przejściu na emeryturę lekarza wet. Romana Kosmała pełnił funkcję Weterynaryjnego Inspektora Sanitarnego a zarazem organu badania mięsa w rzeźni pleszewskiej do czasu likwidacji powiatu- 1975. Z chwilą uzyskania emerytury w grudniu 1975 pozostał na reźni wykonując funkcję badania w ograniczonym zakresie godzin pracy. Stanowisko Kierownika d/s Hodowli w Powiatowym Zakładzie Weterynarii przejął lekarz wet. Władysław Kleczewski- upřednio kierownik Przychodni dla Zwierząt w Dobrzycy.

W roku 1973 Powiatowy Zakład Weterynarii przystąpił do budowy własnego budynku administracyjnego na terenie Lecznicy dla Zwierząt w Pleszewie, który został ukończony w końcu roku 1975. Budynek ten został wykorzystany przez Wojewódzki Zakład Weterynarii w Kaliszu jako pomieszczenie dla biur Terenowego Oddziału w Pleszewie.

Po likwidacji powiatu pleszewskiego lekarz wet. Wiesław Łuniewski przeszedł na stanowisko zastępcy Dyrektora Wojewódzkiego Zakładu Weterynarii w Kaliszu, lekarz wet. Kleczewski do tegoż zakładu na stanowisko Kierownika Ośrodka do Spraw Zwalczania Chorób Zaraźliwych.

Lecznica dla Zwierząt w Pleszewie

Zaczątkiem Lecznicy był ustanowiony w 1949 r. Punkt Wet. - PZLZ, który mieścił się w biurze lekarza wet. Rzeźni Miejskiej w Pleszewie. Kierownikiem Punktu został lekarz wet. Franciszek Baumgart który jednocześnie w rzeźni wykonywał obowiązki urzędowego badania zwierząt rzeźn. i mięsa. Jako pracownik fachowy (pomocnik) zatrudniony został były wojskowy sanitariusz wet. Józef Basak. W roku 1952 przystąpiono do budowy typowego obiektu weterynaryjnego na gruncie przydzielonym na ten cel przez Zarząd Miasta, przy ulicy Poznańskiej.

Budynek ten ukończony został w roku 1955 i zbudowany został wg obowiązującego wówczas wzoru dla nowo powstających obiektów PZLZ. Budynek wyposażony był w pomieszczenia na salę operacyjną, biuro, aptekę, dwa stanowiska dla zwierząt oraz dwa mieszkania (dla lekarza wet. i dozorczy).

Oprócz budynku postawiony był drewniany, kryty konowiąz.

Dobudowany został również murywany budynek gospodarczy z pomieszczeniami na stanowiska dla zwierząt leczonych stacjonarnie, garaż samochodowy, magazyn leków oraz dwa mniejsze pomieszczenia na sprzęt gospodarczy. Po uzyskaniu nowego pomieszczenia Punkt Wet. przemianowany został na Przychodnię dla Zwierząt. Po przejęciu przez dotychczasowego Kierownika Przychodni- lekarza wet. Baumgarta stanowiska Powiatowego Lekarza Wet. w nowo utworzonym powiecie pleszewskim kierownikiem Przychodni z dniem 1.01.1956 r. został lekarz wet. Adam Górski- dotychczasowy kierownik Punktu Wet. w Choczcu. Przy wykonywaniu zadań Przychodni obok jej kierownika i zatrudnionego sanitariusza współpracowali Powiatowy Lekarz Wet. i lekarz wet. Rzeźnik, a początkowo również zamieszkały w latach 50-tych w Pleszewie lekarz wet. Stanisław Durski.

Po odejściu lekarza wet. Górskiego - do Powiatowego zakładu Weterynarii w Kaliszu w kwietniu 1963 r.- Kierownictwo Przychodni z dniem 17 czerwca 1963 r. przejął lekarz wet. Wiesław Łuniewski. Z dniem 1 czerwca 1963 r. stanowisko ordynatora w Przychodni objął lekarz wet. Zygmunt Wnuk. W międzyczasie Przychodnia uzyskała rangę i tytuł Lecznicy dla Zwierząt. W marcu i kwietniu 1970 r. przyjęci zostali do pracy w Lecznicy lekarze wet.: Tomasz Kuberka oraz Bernard Dąbrowski, początkowo na staż później w charakterze ordynatorów. Po przyjęciu przez lekarza wet. Łuniewskiego stanowiska Powiatowego Lekarza Weterynarii, kierownikiem Lecznicy został od 1 września 1970r. Dotychczasowy ordynator - Zygmunt Wnuk. W kwietniu 1975 r. do pracy w Lecznicy w charakterze specjalisty d/s zwalczania nieplodności i chorób wymion u krów przystąpił lekarz wet. Kryspin Kuberka (po odbyciu jednorocznego stażu) .

Fachowy personel pomocniczy prócz technika wet. Józefa Basaka, który zmarł w grudniu 1967 r. tuż przed przejściem na emeryturę stanowili w latach 1967-68 technik wet. Zbigniew Kubiak, przeniesiony w 1968 r. do Punktu Wet. w Gofuchowie oraz od roku 1968 san. wet. Zygmunt Brajer pracujący nadal w Lecznicy. W roku 1971 powstała Ekipa Dezynfekcyjna, której kierownikiem został Tadeusz Piotrowiak, a pierwszym kierowcą Michał Gintrowicz. W roku 1972 na jego miejsce wszedł uprzednio kierowca samochodu służbowego Lecznicy- Zbigniew Lis.

Ponadto w skład personelu Lecznicy wchodził: sekretarz administracyjny – funkcje te pełniły kolejno: Danuta Bartkowska (od 1953-do 1959) następnie okresowo - Krystyna Zmysłona, Janina Szóstak, Kazimiera Wojtyła, Teresa Szpunt oraz do 1975r. - Irena Winiecka - dozorca - Andrzej Winiecki (od 1956-do 1959) i od końca roku 1959 oraz Władysław Fengier i jego żona Janina. Kierowcami samochodu służbowego byli: Kazimierz Antczak(od 1959-do 1975) oraz okresowo Edmund Włodarczyk, Jan Kubiak i Zbigniew Lis, który w roku 1972 przeszedł do Ekipy Dezynfekcyjnej.

Oddany do użytku w roku 1955 obiekt w którym znajduje się Lecznica uległ w ciągu lat stopniowym ulepszeniom i rozbudowie i tak: w latach 1960-72 zainstalowane zostało centralne ogrzewanie w budynku Lecznicy i w przyległym budynku gospodarczym zawierającym pomieszczenia dla zwierząt leczonych stacjonarnie, magazyn środków leczniczych oraz garaż samochodowy. Podwórze zostało pokryte twardą nawierzchnią. Zlikwidowano drewniany konowiąz i w miejsce jego postawiono murywany budynek z pomieszczeniami na garaż dla samochodu Ekipy Dezynfekcyjnej, magazyn środków odkażających na magazyn opałowy i pomieszczenie na sprzęt gospodarski. W roku 1975 ukończona została budowa budynku przeznaczonego pierwotnie na biuro Powiatowego Zakładu Weterynarii . Przylegający do Lecznicy areal przydzielony Zakładowi Weterynarii w roku 1952 wykorzystany był do roku 1965 jako działki warzywnicze dla pracowników z Lecznicy. W związku z rozbudową miasta nastąpiło uszczuplenie tego arealu, a na pozostawionym przy Lecznicy gruncie wielkości ok. 0,5 ha założony został zieleniec jako miejsce rekreacyjne dla pracowników. Przy urządzaniu tego zieleniska skorzystano z planu wykonanego przez dyplomowanego architekta zieleni.

Punkt Weterynaryjny w Dobrzycy

Ustanowiony został w 1956 r. dla obsługi terenu obejmującego obecną gminę Dobrzyca, tj. od chwili włączenia jej do powiatu pleszewskiego. Uprzednio usługi wet. na tym terenie wykonywał PZLZ w Koźminie (lekarz wet. Opielewicz). Pomieszczenie Punktu stanowił lokal jedno-izbowy w budynku prywatnym przy ulicy Cmentarnej. Pomieszczenie to jak również przylegające mieszkanie lekarza wet. uzyskane zostało dzięki odbudowie zniszczonego w czasie działań wojennych budynku, na koszt Wojewódzkiego Zarządu Weterynarii w Poznaniu. Koszt remontu został rozliczony w postaci

nieodpłatnego czynszu dzierżawnego przez okres kilku lat.

Pierwszym kierownikiem Punktu był lek. wet. Kołodziej, który pracował do 30 maja 1957 r., następnie od 01.07.1957 do-31.05.1960r. funkcję kierownika Punktu pełnił lek. wet. Tadeusz Krasuski , po czym kierownictwo Punktu przejął lek. wet. Władysław Kleczewski. Na stanowisku tym pozostał do końca roku 1973, po czym przeszedł do pracy w Powiatowym Zakładzie Weterynarii w Pleszewie na stanowisko kierownika do spraw hodowli wielkostadnej. W roku 1967 biuro Punktu przeniesione zostało do nowo wybudowanego obiektu weterynaryjnego nowego typu przy ulicy Cegielnianej, odpowiednio wyposażonego ze zapleczem gospodarczym i z dwoma mieszkaniami słuźbowymi. Obiekt pobudowany został na działce wielkości ok. 1 ha. Na części działki nie zajętej pod budynek urządzony został zieleniec, a część przeznaczono na działki warzywniczo-ogrodowe dla pracowników. Po przeniesieniu do nowego obiektu Punkt Wet. przemianowany został na Przychodnię dla Zwierząt. W roku 1967 przyjęty został na stanowisko ordynatora Przychodni lekarz wet. Wiesław Wochna.

Kierownictwo przychodni po Władysławie Kleczewskim w roku 1973 przejął lekarz wet. Andrzej Chenczke i pozostał na nim do chwili przejścia Przychodni przez Wojewódzki Zakład Weterynarii w Kaliszu- Oddział Terenowy Krotoszyn.

W Punkcie Wet. później Przychodni pracowali ponadto od 1950 do 1959r. san. wet. Henryk Gańczyński, 1959-1969 Stanisław Klemens, który przeszedł na rentę inwalidzką z powodu brucelozy, od 1969- technik wet. Ryszard Staśkiewicz, od roku 1971- technik wet. Andrzej Winiecki. Kierowcami samochodu słuźbowego byli 1957- 1959- ob. Olejnik, 1960-61 ob. Bruder 1961-62 ob. Mieczysław Skiba, 1962 i Stanisław Pawłowski. Jako pracownik administracyjny pracowali kolejno: Juliusz Kuberka, Bogdan walczak (obaj pracowali jednocześnie w biurze Pow. Zakł. Wet.). Następnie już w Przychodni sprawy kancelaryjne i rachunkowe prowadziły: od 1967-69 Weronika Pawlaczyk, w roku 1970 przez krótki okres- Maria Szukalska, od 1970-73 Maria Jaworska i od 1974 i pracuje nadal- Anna Kaczmarek. Dozorczą na obiekcie Przychodni był od roku 1967- do 1975 Jan Borowiak, a żona jego Wanda zatrudniona była jako sprzątaczką.

Punkt Weterynaryjny w Choczcu

Założony został w roku 1952, gdy Chocz należał jeszcze do powiatu kaliskiego. Terenem jego obsługi była gmina Chocz. Dopiero po przyłączeniu powiatu pleszewskiego rejon obsługi Punktu poszerzony został na tereny dzisiejszej gminy Gizałki. Pierwszym kierownikiem Punktu od 1952- do końca roku 1955 był lekarz wet. Adam Górski, dojeżdżający z Brudzewa. Punkt mieścił się w jedno-izbowym lokalu w budynku prywatnym.

Po przejściu lek. wet. Adama Górskiego na stanowisko kierownika wówczas Przychodni dla Zwierząt w Pleszewie w roku 1956, pracę w Punkcie przejął technik wet. Stanisław Klemens tj. od czerwca 1956- do grudnia 1957r. Od maja 1957- do grudnia 1957-kierownikiem Punktu był lekarz wet. Michał Rodman.

Po nim kierownictwo przejął z dniem 1.01.1958- lekarz wet. Wojciech Lenartowicz i sprawował je do 31 października 1959. 11.01.1960 r. stanowisko kierownika Punktu objął lekarz wet. Klemens Rymer i pozostał na nim do 05.09.1965r. tj. do chwili przeniesienia go na stanowisko kierownika Miejskiej Lecznicy dla Zwierząt w Poznaniu. W okresie pracy lek. wet. Rymera nastąpiło przeniesienie Punktu Wet. do innego budynku dysponującego większym i wygodniejszym lokalem i cztero-izbowym mieszkaniem dla lekarza wet. Następcą lekarza wet. Rymera na stanowisko kierownika Punktu był lek. wet. Edmund Dyśko i zajmował je od 04.10.1965 r. do 31.01.1970 r. w okresie od 1958 do 1965 zatrudniony był na Punkcie w charakterze pomocniczej siły fachowej san. wet. Zygmunt Brajer uprzednio pracujący w tym samym charakterze w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w Marszewie. W roku 1969 został przeniesiony do Lecznicy dla Zwierząt w Pleszewie. W dniu 1 marca 1970 r. przyjęty został do pracy w Punkcie Wet.- technik wet. Franciszek Czapiński, któremu jednocześnie powierzono czasowo obowiązki kierownika Punktu.

Z dniem 01.01.1975 r. stanowisko kierownika Punktu objął lek. wet. Zbigniew Rodek. Technik wet. Franciszek Czapiński zmarł w dniu 15.08.1975 r. na skutek nieszczęśliwego wypadku. Jako pomoc biurowa w Punkcie Wet. były zatrudnione kolejno:

Grażyna Łoza (1968), od 1969-1974 - Barbara Burchacka, od 1974 - Krystyna Czapińska(wdowa po zmarłym techniku wet. Czapińskim) i Elżbieta Pietrzak.

Przychodnia dla Zwierząt w Gołuchowie

Powstała z dniem 01.03.1962 jako Punkt Weterynaryjny. Jako teren obsługi przydzielony został cały teren obecnej gminy Gołuchów. Upřednio obsługiwany przez Lecznicę dla Zwierząt w Pleszewie. Na Lokal dla Punktu (jedno-izbowy) oraz mieszkanie dla lekarza wet. wykorzystano opróżnione mieszkanie przez ogładcza zw. rz. i mięsa- Władysława Dąbkiewicza, który przeszedł do pracy w Rzeźni w Pleszewie. Od chwili powstania Punktu kierownikiem został lekarz wet. Władysław Okoniewski, upřednio odbywający staż podyplomowy w Lecznicy dla Zwierząt w Pleszewie. Równocześnie zatrudniony został technik wet. Marian Szala, który później w roku 1963 przeszedł do pracy w PGR-ach w charakterze zootechnika. Jego miejsce zajął w 1969 r. technik wet. Zbigniew Kubiak, przeniesiony z Lecznicy w Pleszewie.

Następnie po przejściu Kubiaka w 1972 do RKS Nowy Świat, na miejsce jego przyszedł technik wet. Eugeniusz Kotwicki.

Stanowisko II lekarza wet. (ordynatora) na Punkcie wet. objął w roku 1971 lekarz wet. Stanisław Bródka. (Również popřednio od 01.06.1970 r. stażysta Lecznicy dla Zwierząt w Pleszewie.) Jako pracownik biurowy zaangażowana została od roku 1968 Irena Gałach.

W roku 1969 uzyskano wydzielenie działki pod budowę (przyszłą) typowego obiektu weterynaryjnego dla przyszłej Przychodni dla Zwierząt. Opracowane zostały również założenia wstępne przyszłej budowy. Do budowy przystąpiono w roku 1971, a obiekt oddano do użytku w 1974 r. Pobudowany obiekt nie odbiega od typu jaki postawiono w roku 1967 w Dobrzycy. Po zainstalowaniu się w nowym obiekcie – Punkt przemianowany został na Przychodnię dla Zwierząt. Jako dozorca Przychodni zatrudniony został- Jan Walerowicz.

OBWODY URZĘDOWEGO BADANIA ZWIERZĄT RZEŻ. I MIĘSA

OBWÓD RZEŻNIANY PLESZEW

Rzeźnia w Pleszewie była do roku 1956 we władaniu władz miejskich i nosiła nazwę Rzeźnia Miejska. W roku 1956 rzeźnię przejęła Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Pleszewie.

W roku 1960 przekazana została Miejskiemu Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej. Od roku 1970 Rzeźnią zawiaduje PSS „Spotem” Oddział w Pleszewie.

Pierwszym polskim lekarzem weterynarii w rzeźni był doktor Barzykowski (od roku 1925 i pracował do wybuchu wojny, czyli 1939r.)Jakie były jego dalsze losy nie zdołano ustalić, w czasie okupacji bowiem stanowisko to zajął Niemiec bałtycki o nazwisku Dexner. Po wyzwoleniu w 1945 r. funkcję lekarza wet. w rzeźni objął lek. wet. Derwojēt, który w roku 1949 przeniósł się do Łodzi. Po nim funkcję tę przejął w 1949 r. lekarz wet. Franciszek Baumgart i pracował do chwili przejścia na emeryturę w 1973 r. Następnie czynności rzeźnianego lekarza wet. wykonywał do przejścia na emeryturę w 1974 r. lek. wet. Roman Kosmala, będący jednocześnie Powiatowym Weterynaryjnym Inspektorem Sanitarnym. Po nim początkowo w tym samym charakterze- lek. wet. dr Romuald Śliwiński, który po przejściu na emeryturę w 1975 r. pracował nadal w niepełnym wymiarze godzin pracy.

Jako ogładcza mięsa i zarazem trychinoskopista w rzeźni pracowali: w latach 1918-do 1932- Stanisław Radomski, od 1932-37 Wincenty Florczak później przez okres jednego roku - Władysław Krukowski, a od roku 1938 poprzez czas okupacji- do przejścia na emeryturę w 1961- Józef Pomin, od roku 1962 czynności te wykonywał st. ogl. zw. rzeż. i mięsa- Władysław Dąbkiewicz.

TERENOWY OBWÓD BADANIA PLESZEW

Obejmuje teren całej gminy Pleszew. Badanie mięsa w tym obwodzie wykonywał zazwyczaj w formie pracy zleczonej ogładcza mięsa zatrudniony w rzeźni pleszewskiej. Jedynie w pewnym okresie, zaraz po wojnie z powodu stanu zdrowia, starszego wiekiem ogładcza Pomina, czynności te zleczone zostały ogładczowi – Władysławowi Krukowskiemu, obsługującemu również obwód badania Czermin. Badanie mięsa w obwodzie Pleszew – Krukowski wykonywał do uzyskania renty starczej w roku 1961, po czym czynności te przejął Władysław Dąbkiewicz zatrudniony w rzeźni pleszewskiej. W latach 1962-1970 z obwodu badania Pleszew wyodrębniona została część terenu gminy, która znajduje się na południu od miasta Pleszewa i na niej ustanowiono obwód badania Taczanów. Badanie mięsa w nowo utworzonym obwodzie wykonywał Andrzej Winiecki - upřednio dozorca Lecznicy Pleszew. Po jego rezygnacji

w 1972r. z dalszego wykonywania czynności badania mięsa, obowiązki przejął jego syn – również Andrzej Winiecki, a po jego rezygnacji obwód Taczanów zlikwidowano i ponownie włączono do obwodu Pleszew.

OBWÓD BADANIA CZERMIN

Obejmuje cały teren obecnej gminy Czermin. Do roku 1939 badanie mięsa w obwodzie wykonywał ogl. zw. rzeż. i mięsa_ Wobiński. Po wyzwoleniu 1945-1949 pracę tę wykonywał obok badania w obwodzie Pleszew – Władysław Krukowski. W roku 1949 obowiązki te przejął ogładcza- Tadeusz Walczak.

OBWÓD BADANIA GOŁUCHÓW

Obejmuje cały teren obecnej gminy Gołuchów. Kto wykonywał badanie w tym obwodzie zaraz po uzyskaniu niepodległości w 1918 r. - brak danych. W roku 1930- do 1950 z przerwą w okresie okupacji badanie mięsa w obwodzie wykonywał ogładcza zw. rzeż. i mięsa- Władysław Dąbkiewicz. Od roku 1951- badanie to przejął jego syn – również Władysław, który w roku 1962 przeszedł do pracy w Rzeźni w Pleszewie. Od roku 1962 badanie mięsa w tym obwodzie wykonywał ogl. zw. rz. i mięsa – Kazimierz Banasiak.

OBWÓD BADANIA DOBRZYCA

Obejmuje cały teren obecnej gminy Dobrzyca. Od roku 1920- do 1961 badanie mięsa w obwodzie- ogładcza Mikołajewski. Po jego przejściu na emeryturę w roku 1961 czynności te przejął na krótki okres (1961-62)- ogładcza Henryk Łosiński. Od roku 1962 ogładczemu w obwodzie Dobrzyca jest ogładcza Antoni Pawlaczyk, który upřednio w latach 1956-61 wykonywał badanie mięsa na terenie gminy Sośnica, obecnie włączony do gminy i obwodu Dobrzyca.

OBWÓD BADANIA GIZAŁKI

Obejmuje teren gminy Gizałki. W latach międzywojennych na terenie tym nie istniał obowiązek badania zwierząt ubijanych dla celów spożycia we własnym gospodarstwie domowym. Kto przeprowadzał to badanie w nielicznych w tym terenie masarniach i punktach ubojowych- nie zdołano ustalić. Prawdopodobnie ogładcza z Pyzdry lub z Grodzca. Dopiero w roku 1945- badanie mięsa na tym terenie przejął ogładcza obwodu Czermin- Władysław Krukowski. W roku 1949 ogładczemu w obwodzie Gizałki został Henryk Kopcewicz. Obowiązki te wykonywał do roku 1967, po czym przez okres jednego roku badanie mięsa w obwodzie wykonywał Józef Nowicki. Od roku 1968 czynności badania mięsa na obwodzie powierzone zostały lekarzowi wet. pracującemu w Punkcie Wet. w Chocz. Część terenu obecnej gminy Gizałki, mianowicie teren byłej gromady Białobłoty stanowił od roku 1956-1972 oddzielny obwód badania na którym nieprzerwanie od 1945-do 1972 badanie mięsa wykonywał ogładcza z Grodzca pow. Konin- Bolestaw Taborski. Po zrzczeniu się przez niego z powodu podeszłego wieku dalszej pracy w 1972 r. - teren Białobłot włączony został do obwodu Gizałki.

OBWÓD BADANIA CHOCH

Obejmuje cały teren gminy Chocz. Warunki badania mięsa w tym obwodzie w okresie międzywojennym były podobne jak w obwodzie Gizałki z tym jednak, że w Chocz na liczne tu przed wojną punkty ubojowe i masarnie, był zapewne ogładcza na miejscu. Nazwiska jego nie ustalono. Po wyzwoleniu badanie mięsa przeprowadzał do roku ok. 1952- ogładcza Juszcza. Następnie badanie to przejął każdorazowy lekarz wet. zatrudniony w Punkcie Weterynaryjnym. Obsada personalna i zaistniałe w niej zmiany zostały omówione w rozdziale opisującym Punkt Weterynaryjny w Chocz.

W wyniku nowego podziału administracyjnego Państwa powiat pleszewski został zniesiony z dniem 30 czerwca 1975 r. i tym samym przestał istnieć Urząd Powiatowego Lekarza Weterynarii oraz Powiatowy Zakład Weterynarii. Szeroki zakres czynności Powiatowego Zakładu Wet. oraz Powiatowego Lekarza Wet. przejęły Terenowe Oddziały Wojewódzkiego Zakładu Weterynarii w Kaliszu. Oddział Terenowy w Pleszewie objął Lecznicę dla Zwierząt w Pleszewie. Przychodnię dla Zwierząt w Gołuchowie i Punkt Wet. w Chocz. Ponadto nad Punktem Wet. w Kotlinie i Żerkowie. Te dwie ostatnie placówki weterynaryjne należały upřednio do powiatu jarocińskiego. Rejony obsługi tych zakładów leczniczych pozostały w zasadzie bez zmian. Przychodnia dla Zwierząt w Dobrzycy wraz z jej rejonem obsługi przeszła do rejonu działania Oddziału Terenowego w Krotoszynie.

dr med. wet. Romuald Śliwiński
Pleszew, dnia 25 lutego 1981 r.

70 rocznica wybuchu II wojny światowej

Z okazji okrągłej 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej pod pomnikiem żołnierzy 70 pułku piechoty poległych w Wojnie Obronnej 1939 r. odbył się apel poległych. Uroczystość poprzedziła msza św. w intencji ofiar wojny, odprawiona w kościele farnym pw. Ścięcia św. Jana Chrzciciela. W obchodach rocznicy wzięli udział przedstawiciele władz powiatowych i miejskich, poczty sztandarowe związków kombatanckich, organizacji społecznych, politycznych i szkół, mieszkańcy i młodzież. Przedstawiciele władz oraz liczne delegacje złożyły wiązanki kwiatów pod obeliskiem.

Obchody rocznicy miały wyjątkową oprawę. Po raz pierwszy wzięła w nich udział grupa rekonstrukcji historycznej, utworzona niedawno Drużyna Tradycji Wojskowej im. 70 pułku piechoty pod patronatem Starosty Pleszewskiego.

Organizatorami obchodów byli: środowisko kombatanckie, Hufiec ZHP Pleszew. im. A. Rymarczyka oraz samorząd Pleszewa.

(tw)

Ku czci rozstrzelanych

Przy pomniku Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej w Poznaniu odstonięto i poświęcono kolejne 9 płyt z imiennymi tabliczkami osób poległych, pomordowanych i zmarłych w czasie II wojny światowej. Znalazły się wśród nich tabliczki z nazwiskami siedmiu ofiar egzekucji, dokonanej przez okupantów hitlerowskich 23 października 1939 r. w Lasku Malińskim koło Pleszewa:

śp. Stefana Magnuszewskiego, śp. Czesława Kolibabki, śp. Kazimierza Ludwiczaka, śp. Władysława Szewczyka, śp. Józefa Szczepańskiego, śp. Walentego Mizerkiewicza, śp. Stanisława Głucha

Tabliczki ufundowało Starostwo Powiatowe w Pleszewie z inicjatywy Starosty Pleszewskiego. (tw)

Pleszewscy rolnicy w Ammerland

Grupa pleszewskich rolników przebywała z czterodniową wizytą w partnerskim Powiecie Ammerland w Niemczech.

Pleszewscy rolnicy zwiedzali niemieckie gospodarstwa rolne. Byli np. w gospodarstwie rodzinnym państwa Hots, w którym zapoznali się z metodami hodowli bydła mlecznego oraz wydojem krów na tzw. karuzeli mlecznej. Na innej fermie obserwowali pracę nowoczesnego robota udojowego, którego wartość wynosi około 150 tys. euro. Polscy rolnicy spotkali się także z przedstawicielami Związku Rolników Ammerland i władzami powiatu Ammerland. Odbyli także rekreacyjny rejs po zatoce Jade na Morzu Północnym.

W kolejnym dniu wizyty delegacja odwiedziła szkółkę drzew i krzewów ozdobnych firmy Bruns. Jest to rodzinna firma ze 130-letnią tradycją. Szkółka zajmuje ponad 500 ha. Delegaci zwiedzili także elektrownię słoneczną, elektrownię wiatrową oraz biogazownię. Oglądali m.in. szklarnie z hodowlą orchidei, ogrzewane ciepłem z biogazowni.

Wyjazd rolników do Ammerland zorganizowało Starostwo Powiatowe w Pleszewie. Projekt „Dzielmy się swoimi doświadczeniami – spotkanie rolników Powiatu Pleszewskiego i Powiatu Ammerland” był współfinansowany przez Fundację Współpracy Polsko - Niemieckiej.

Opr. Sylwia Paszkowiak-Drogoś

Dożynki Powiatu Pleszewskiego CHO CZ 09

Tegoroczne Dożynki Powiatu Pleszewskiego odbyły się 6 września w Choczu. Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Po nabożeństwie barwne korowód przeszedł ulicami Chocza na boisko Zespołu Szkół przy ul. Marii Konopnickiej.

Powiatowe Święto Plonów otworzył wójt Gminy Chocz Marian Wielgosik. Okolicznościowe przemówienie wygłosił Starosta Pleszewski Michał Karalus. Starosta odczytał list gratulacyjny od Prezydenta R.P. Lecha Kaczyńskiego. Życzenia przesłali także prof. dr hab. Bronisław Marciniak, Biskup Łowicki ks. prof. Andrzej Dziuba oraz postowie pld. Wielkopolski. Przedstawiciele delegacji zagranicznych z Niemiec, Ukrainy, Łotwy, i Słowacji przekazali pozdrowienia dla polskich rolników i ofiarowali dary ze swoich regionów.

Ludowy obrzęd dożynkowy zaprezentowała młodzież z Teatru Szkolnego „Maska” z Chocza. Starostowie dożynek Stanisław Szablewski z Nowolipska i Ewa Cicha z Kwilenia przekazali chleby

gospodarzom dożynek - Staroście Pleszewskiemu oraz Wójtowi Gminy Chocz. Samorządowcy zgodnie z tradycją pokroili bochny i częstowali gości. Wieńce żniwne z rąk asystentów Michała Lisieckiego z Kuźni i Jolanty Pelki z Piły odebrali Przewodniczący Rady Powiatu w Pleszewie Mirosław Kuberka oraz Przewodniczący Rady Gminy w Choczu Jan Woldański.

W części artystycznej wystąpiła Orkiestra Dęta

z Chocza oraz Grupa Tańca Nowoczesnego z Gminnego Ośrodka Kultury w Choczu.

Podczas dożynek w Choczu ogłoszono wyniki tradycyjnych konkursów dożynkowych: na najładniejszy wieńiec, na najciekawszy witaacz dożynkowy, estetyczną zagrodę wiejską i softysa - lidera bezpiecznej pracy.

W dowód podziękowania za współorganizację ubiegłorocznych Dożynek Powiatowych w Broniszewicach Starosta Pleszewski Michał Karalus i Przewodniczący Mirosław Kuberka podarowali prezent dla gminy Czermin – dwuosobowy kajak wartości 1.800 zł. Sprzęt odebrali Wójt Gminy Czermin Sławomir Spychaj i Przewodniczący Rady Gminy w Czerminie Józef Libert.

Atrakcją wieczoru był koncert zespołu Jambo Africa - jedynego w Polsce zespołu składającego się z czarnoskórych wykonawców. Po rytmach afrykańskich na scenie pojawił się zespół „Waterloo”, wykonujący przeboje szwedzkiej grupy ABBA.

Dożynki zakończyły się zabawą i występem zespołu disco-polowego „Classic” - gwiazdy programu „Disco Relax” w TV Polsat.

(tw)

